

قانون اساسی

تدوین :
ش. هلا رضایی

انتشارات قانون یار

۱۳۹۶

عنوان قراردادی	: ایران. قانون اساسی (جمهوری اسلامی)
عنوان و نام پدیدآور	: قانون اساسی / تدوین شهلا رضایی.
مشخصات نشر	: کرمانشاه: قانون یار، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۸ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۳۷۴-۷-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: قانون اساسی — ایران
شناسه افزوده	: رضایی، شهلا، ۱۳۶۵ -
رده بندی	: ۱۳۹۴ ی ۵۱۳۶۸/۸ KMHy۰۶۴
ردیف - ی دیویی	: ۳۴۲/۵۵۰۲۳
شماره کتابشناختی ملی	: ۳۹۹۳۴۸۵

قانون اساسی

ناشر :	انتشارات قانون یار
تدوین :	شهلا رضایی
نوبت و سال چاپ :	اول - ۱۳۹۶
ناظر فنی :	محسن فاضلی
شمارگان :	جلد ۱۰۰۰
شابک :	۹۷۸ - ۶۰۰ - ۹۵۳۷۴ - ۷ - ۱
قیمت :	۹۰۰۰ تومان

مرکز پخش : انتشارات چراغ دانش: تهران ، خ انقلاب ، خ اردبیل ست. پلاک ۹۲

تلفن : ۶۶۹۷۳۹۶۰

کلیه حقوق مادی و معنوی اثر برای مولف و ناشر محفوظ است

مقدمه

قانون اساسی عالی‌ترین سند حقوقی یک کشور و راهنمایی برای تنظیم قوانین دیگر است. قانون اساسی تعریف کننده اصول سیاسی، ساختار، سلسله مراتب، جایگاه، و حدود قدرت سیاسی دولت یک کشور، و تعیین و تضمین کننده حقوق شهروندان کشور است. هیچ قانونی نباید با قانون اساسی مغایرت داشته باشد.

عبارت دیگر، قانون اساسی قانون تعیین کننده نظام حاکم است، قانونی که مشخص می‌کند قدرت در کجا متمرکز است، روابط این قدرت حاکم با آزادی‌ها و حقوق افراد ما چگونه است و این قوای حاکمه اعم از قوه مجریه، قوه مقننه و قوه قضائیه چه اقتدارات و مسئولیتهایی در برابر ملت دارند.

علاوه بر این، قانون اساسی مضامینی مانند پرچم ملی، سرود ملی، نشان ملی، پایتخت کشور و اصول حاکم بر سیاست‌های اقتصادی، برنامه‌های فرهنگی و روابط خارجی کشور را مورد توجه قرار می‌دهد.

قدیمی‌ترین قانون اساسی مکتوب جهان که در سال ۱۶۰۰ میلادی نوشته شده و متعلق به جمهوری سان مارینو در جنوب اروپا است.

مفهوم «قانون اساسی» برگرفته از واژه فرانسوی کنستیتوسیون (Constitution) است و در دوران جنبش مشروطه با همین لغت ترجمه شد، اما به معنای مشروطیت یعنی محدود شدن اختیارات پادشاه در یک چهارچوب مشخص (قانونی) بکار می‌رفته است. امروزه واژه «قانون اساسی» در فارسی برای اشاره به قانون اساسی دولت‌های حاکم (مثل ایران یا فرانسه)، زیرمجموعه دولت‌ها (مانند ایالت‌های آمریکا یا هند) یا آبرودولت‌ها (مانند اتحادیه اروپا) بکار می‌رود، در مورد نهادهای دیرینه مانند اتحادیه‌ها، سازمان‌های بین‌المللی و احزاب سیاسی، معمولاً از واژه «سازمان» استفاده می‌شود.

قانون اساسی مشروطه اولین قانون اساسی ایران بود که در هشتم دی ماه سال ۱۲۸۵ خورشیدی (۱۴ ذیقعد ۱۳۲۴ هجری قمری) به امضای مظفرالدین شاه رسید. این قانون ۵۱ ماده داشت که عموماً مربوط به طرز کار مجلس شورای ملی و مجلس سنا می شد، به همین دلیل در آغاز به نظامنامه نیز مشهور بود.

این قانون بعد از موفقیت مشروطه خواهان در گرفتن فرمان مشروطه و با عجله تهیه شده بود و در آن ذکری از حقوق ملت و سایر ترتیبات مربوط به رابطه اختیارات حاکم و حقوق ملت نبود، بنابراین «متمم قانون اساسی» تهیه شد و به تصویب مجلس رسید و محمدعلی شاه نیز آن را در ۱۴ مهر ۱۲۸۶ خورشیدی (۲۹ شعبان ۱۳۲۵ هجری قمری) امضا کرد. این قانون و متمم آن تا سال ۱۳۵۷ که حکومت پادشاهی ایران افتاد، قانون اساسی ایران بود. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران پس از پیروزی انقلاب در سال ۱۳۵۷ تهیه شد، و پس از دریافت رای اکثریت مردم کشور در همه پرسی وزهای ۱۰ و ۱۱ فروردین ماه سال ۱۳۵۸ هجری خورشیدی به رسمیت رسید. این قانون در سال ۱۳۶۸ مورد بازنگری قرار گرفت و در ۶ مرداد در همه پرسی قانون اساسی ایران ۱۳۶۸ به تایید اکثریت مردم ایران رسید. قانون پیش روی شما قانون اساسی ۱۳۶۸ جمهوری اسلامی ایران است که در پایان نمونه متن پیش نویس قانون اساسی تهیه شده توسط دولت موقت جهت آشنایی بازنگری های صورت گرفته و روند تغییر آن آورده شده است.

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۸	طلیعه نهضت
۱۰	حکومت اسلامی
۱۰	خشم ملت
۱۱	بهای که ملت پرداخت
۱۳	نیره حکومت بر اسلام
۱۵	لایتنر
۱۵	اقتصاد و سیاست هدف
۱۶	زن در قانون اساسی
۱۷	ارتش مکتبی
۱۷	قضا در قانون اساسی
۱۸	قوه مجریه
۱۸	وسایل ارتباط جمعی
۱۹	نمایندگان
۲۱	فصل اول: اصول کلی
۲۹	فصل دوم: زبان، خط، تاریخ و پرچم رسمی کشور
۳۱	فصل سوم: حقوق ملت
۳۶	فصل چهارم: اقتصاد و امور مالی
۳۳	فصل پنجم: حق حاکمیت ملت و قوای ناشی از آن
۱۱	فصل ششم: قوه مقننه
۴۵	مبحث اول- مجلس شورای اسلامی

۴۹	مبحث دوم - اختیارات و صلاحیت مجلس شورای اسلامی
۶۱	فصل هفتم: شوراها
۶۵	فصل هشتم: رهبر یا شورای رهبری
۷۳	فصل نهم: قوه مجریه
۷۳	مبحث اول - ریاست جمهوری و وزراء
۸۷	مبحث دوم - ارتش و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
۹۱	فصل دهم: سیاست خارجی
۹۳	فصل یازدهم: قوه قضائیه
۱۰۱	فصل دوازدهم: صدا و سیما
۱۰۳	فصل سیزدهم: شورای عالی امنیت ملی
۱۰۵	فصل چهاردهم: بازنگری در قانون اساسی
۱۰۷	متن پیش نویس قانون اساسی تهیه شده توسط دولت موقت